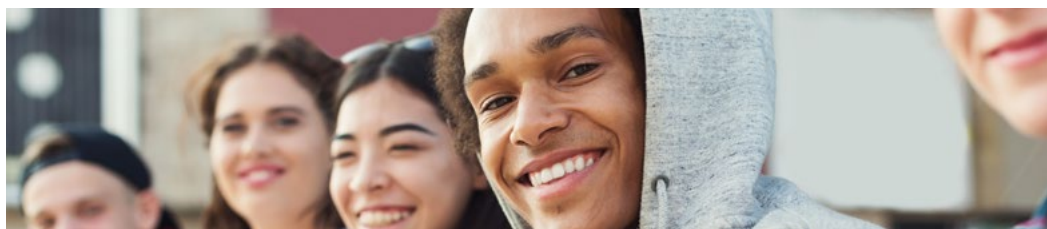

SCHOOLKOSTEN IN HET MBO

*Alles wat je moet weten
over de kosten van een mbo-opleiding*

In dit document vind je de afspraken die JOB MBO, MBO Raad en het ministerie van OCW hebben gemaakt over schoolkosten in het mbo.

In deze brochure vind je

de afspraken die zijn gemaakt rondom schoolkosten in het mbo!

Deze afspraken zijn oorspronkelijk beschreven in het "Servicedocument Schoolkosten" van JOB MBO, MBO Raad en OCW. Dit document werd als bijlage opgenomen bij de "Verzamelbrief toezeggingen mbo" die door de minister van OCW op 10 juli 2018 naar de Tweede Kamer is gezonden.*

Het Servicedocument Schoolkosten bevat zestien afspraken die duidelijkheid geven over schoolkosten in het mbo.

Er blijkt behoefte te zijn aan een eenvoudige(r) uitleg van deze afspraken, vooral geschikt voor jou als (aankomend) student en je ouders. Deze staat in deze brochure. De uitleg is gebaseerd op de tekst van het Servicedocument Schoolkosten, en is gevalideerd door JOB MBO, MBO Raad en het ministerie van OCW.

De tekst van het Servicedocument blijft leidend voor de gemaakte afspraken.

Tenslotte: de student spreken we in deze brochure vanwege het gemak vaak aan met "hij". Waar "hij" staat bedoelen we uiteraard elke gendervorm.

DE AFSPRAKEN IN HET KORT:

De student

De student betaalt les- of cursusgeld.

Ben je 18 jaar of ouder? Dan betaal je les- of cursusgeld. De overheid bepaalt hoeveel les- of cursusgeld je moet betalen. Check wat de les- of cursusgeld zijn op www.rijksoverheid.nl.

De student zorgt voor eigen onderwijsbenodigdheden.

De school mag aan de student vragen om over bepaalde zaken te beschikken, dit noemen we 'onderwijsbenodigdheden'. Dit zijn spullen die je thuis nodig hebt voor school zoals een pen of boek, of spullen die persoonlijk zijn zoals kleding of schoenen.

Je zorgt er als student zelf voor dat je deze benodigdheden hebt. Wanneer je deze koopt, zijn deze ook van jou. Je hoeft deze benodigdheden niet verplicht via jouw school aan te schaffen, ook al biedt de school dit als service aan. Je mag ze ook lenen of (tweede-hands) ergens anders aanschaffen. Hoe je over de spullen beschikt is aan jou.

De student mag vrijwillig via de school activiteiten of faciliteiten kopen. Dit gaat via de vrijwillige bijdrage.

Je mag via de school meedoen aan activiteiten die extra kosten met zich meebrengen, dit heet een vrijwillige bijdrage. Dit is dus niet verplicht!

Het gaat bijvoorbeeld over een uitje of excursie. Dit is niet nodig voor het volgen van de opleiding of halen van het diploma, maar heeft wel een meerwaarde voor de opleiding.

De student kan mogelijk bij de school terecht voor hulp.

Wanneer je de onderwijsbenodigdheden of vrijwillige bijdrage niet kunt betalen kan je een beroep doen op het mbo-studentenfonds. De school beoordeelt je aanvraag en beslist over eventuele toekenning. De voorwaarden zijn neergelegd in een reglement van jouw school. Vraag een mentor of opleidingsmanager waar je daarvoor terecht kunt op jouw school.

De school

De school zorgt voor een basisuitrusting. Dit betekent dat alles aanwezig is dat nodig is om op school een opleiding te volgen en examens te doen.

De school zorgt ervoor dat de lokalen en lesruimtes ingericht zijn met een basisuitrusting om onderwijs te geven en te volgen. Onder deze basisuitrusting vallen bijvoorbeeld tafels, stoelen, gereedschappen (zoals een kappersschaar, koksmes of computers) en werkmateriaal zoals hout of bloemen. Voor deze benodigdheden hoef je geen extra geld te betalen. Deze spullen zijn eigendom van de school. De student moet respectvol en zuinig omgaan met de basisuitrusting school. Doe je dat niet, dan kunnen kosten in rekening worden gebracht.

De school zorgt dat het duidelijk is welke en wat voor soort onderwijsbenodigdheden jij nodig hebt.

Voor je aan de opleiding begint, moet het duidelijk zijn wat jij voor een bepaalde opleiding nodig hebt. Zoals boeken, softwarelicenties of werk- kleding. Het moet ook duidelijk zijn wat de specificaties (bijvoorbeeld kleur, type) zijn, maar er mag geen specifiek merk worden gevraagd.

Vaak kun je onderwijsbenodigdheden zoals boeken kopen via je school. Dit is altijd vrijwillig; je mag deze ook ergens anders vandaan halen.

De school helpt minderjarige studenten die de kosten aantoonbaar niet kunnen betalen.

De school heeft een fonds voor hulp aan studenten (die nog geen 18 jaar zijn) welke de onderwijsbenodigdheden of vrijwillige bijdrage niet kunnen betalen. Dit kan bijvoorbeeld door ondersteuning in geld of de mogelijkheid om spullen te lenen. De school heeft een reglement opgesteld.

Het stagebedrijf

Stages maken onderdeel uit van de opleiding. Het stagebedrijf voorziet in wat de student nodig heeft om de stage te volgen, inclusief gereedschappen.

De student moet respectvol en zuinig omgaan met de basisuitrusting leerbedrijf.

WAAR DIENT DE STUDENT ZELF VOOR TE ZORGEN?

De student zorgt ervoor dat hij (tijdig) beschikt over onderwijsbenodigdheden. Deze worden door de school vastgesteld. Onderwijsbenodigdheden zijn de materialen waar de student over dient te beschikken en die voor persoonlijk gebruik zijn bedoeld. Bijvoorbeeld kleding die in jouw maat is, of een boek dat je thuis gebruikt om je les voor te bereiden.

De regels zijn:

- Voor de inschrijving maakt de school duidelijk welke onderwijsbenodigdheden je voor een bepaalde opleiding moet hebben.
- Je bepaalt zelf hoe en waar je deze spullen (tweedehands) koopt of leent. Het kan handig zijn ze via de school te kopen (bijvoorbeeld omdat de school de spullen goedkoper aanbiedt), maar dit is niet verplicht. De school mag je ook niet verplichten deze spullen bij een bepaalde aanbieder of webwinkel te kopen.
- Voor alle onderwijsbenodigdheden geldt dat ze voldoende intensief in het onderwijs en tijdens (het voorbereiden van) de lessen worden gebruikt, anders mag de school niet aan jou vragen hierover te beschikken.
- De school geeft de functionele specificaties aan van de onderwijsbenodigdheden (bijvoorbeeld de kleur of het type). Je bepaalt zelf van welk merk of bij welke aanbieder je de spullen wilt aanschaffen.
- Wat er van de student qua onderwijsbenodigdheden wordt gevraagd moet redelijk en billijk zijn. De school evalueert periodiek welke onderwijsbenodigdheden benodigd zijn.
- Je kan zaken aanschaffen die ook op school aanwezig horen te zijn, bijvoorbeeld je eigen kappersschaar of messenset om in de les te gebruiken. Dat is altijd op basis van vrijwilligheid.
- Indien je de benodigdheden niet kunt betalen kan je een aanvraag doen bij het mbo studentenfonds. Zie hiervoor informatie bij de school.

Voorbeelden van onderwijsbenodigdheden:

Spullen zoals: notitieblok - usb-sticks - multomap - pen - passer - geodriehoek - rekenmachine - agenda - sport- of werkkleding - laptop ...

Boeken en readers

Het kan voordelig zijn als je de boeken via school koopt, maar je mag ze ook ergens anders (tweedehands) aanschaffen of lenen.

Kantoorbenodigdheden

Bv. usb-sticks, multomappen, notitieblokken, papier, pennen etcetera.

Device (computer)

Indien een device nodig is om de lessen voor te bereiden kan een opleiding aan je vragen om een device tot je beschikking te hebben. De school kan aangeven welk device goed bij jouw studie past (de specificaties). Als de boeken vervangen worden door software (dus als je ook thuis kan inloggen) kan een opleiding aan je vragen om een device tot je beschikking te hebben. Indien er een device nodig is om onderwijs te volgen op school dan dient de school ook computers beschikbaar te stellen in de les.

Softwarelicenties

Algemene licenties zoals Word of Excel kunnen tot de onderwijsbenodigdheden behoren. Ook licenties die bedoeld zijn als leermateriaal, dat wil zeggen behorend bij of als vervanging van een boek, kan de school aan de student vragen.

Sport en werkkleding

Als deze noodzakelijk zijn voor de opleiding.

WAT HOORT DE SCHOOL TE BETALEN?

De school zorgt voor een basisuitrusting. Dit is alles wat nodig is om op school de opleiding te volgen en examens te doen.

De regels zijn:

- De school is eigenaar van deze spullen en bepaalt of je deze items ook buiten school mag gebruiken.
- De student moet respectvol en zuinig omgaan met de basisuitrusting van de school. Doe je dat niet, dan kunnen er kosten in rekening worden gebracht.
- De school zorgt ervoor dat al deze spullen aanwezig zijn en op voorraad, zodat elke student het onderwijs kan volgen en de examens kan doen.
- Je kan wel onderdelen van de basisuitrusting (zoals bijvoorbeeld gereedschap) zelf kopen, ook voor gebruik op school, maar dit is niet verplicht en altijd op vrijwillige basis.

Voorbeelden:

Inschrijfkosten – intake en instaptoetsen – informatie aan studenten (ook over stage) – collegepas / schoolpas – studiegids – diploma-uitreiking – mediatheek – Open Leer Centrum ...

Basisbenodigdheden leslokaal

Benodigde spullen van een school(lokaal), zoals computers, toegang tot internet, stoelen, tafels, kopieermachines, machines, apparatuur, gereedschappen en instrumenten die noodzakelijk zijn voor de onderwijsactiviteiten.

Gereedschappen

Nodig om de onderwijsactiviteiten te kunnen uitvoeren op school, zoals koksessen, kappersscharen, lasapparatuur, specifieke computers met grafische tekenprogramma's, elektrisch gereedschap, etc.

Verbruiksmaterialen

Zoals hout, metaal, papier, bloemen, stoffen, ingrediënten kookles etc. die nodig zijn voor de lessen op school.

Examens en toetsen

Welke onderdeel zijn van de opleiding (inclusief beoordeling bpv). Ook heb je recht op minstens een herkansing.

Softwarelicenties

Software op de computers van school dient de school in te voorzien.

Activiteiten

Werkweken, excursies en introductiedagen die een verplicht onderdeel zijn van het lesprogramma. Vraagt de school wel een bijdrage dan moet je ook de keuze hebben om een kosteloze vervangende opdracht te doen.

WAT KAN ONDER DE VRIJWILLIGE BIJDRAGE VALLEN?

De school kan, naast de (verplichte) onderdelen van de opleiding, extra activiteiten of faciliteiten aanbieden. Deze zijn vrijwillig, niet noodzakelijk voor het volgen van de opleiding en het behalen van een diploma én hebben wel een meerwaarde voor de opleiding. Hiervoor kan de school de student een bijdrage vragen. De keuze om hier gebruik van te maken is aan jou en kan nooit verplicht worden gesteld. De school geeft duidelijk aan wanneer het om een vrijwillige bijdrage gaat.

Let op! Waar een bijdrage voor wordt gevraagd, verschilt per school en per opleiding. Er zijn ook scholen die geen vrijwillige bijdrage vragen voor activiteiten of excursies.

De regels zijn:

- De student bepaalt altijd zelf of hij van deze activiteiten, uitjes of voorzieningen gebruik wil maken. Het kan nooit verplicht worden gesteld.
- Ook voor de vrijwillige bijdrage kan je een aanvraag doen bij het mbo studentenfonds. Zie hiervoor de informatie van de school over het studentenfonds.

Het kan echter ook voorkomen dat er een bijdrage wordt gevraagd voor een *verplicht* onderdeel van de opleiding. In dat geval dient er ook een kosteloos alternatief te zijn voor het behalen van dit onderdeel.

Voor keuzedelen geldt dat een bijdrage mag worden gevraagd, maar alleen als er minimaal twee kosteloze keuzedelen als alternatief worden aangeboden.

Voorbeelden:

Kopieerkosten/ pas

Kopieerkosten voor het maken van readers en stencils.

Activiteiten

Bijvoorbeeld excursies, buitenschoolse activiteiten, (diploma)feesten, wanneer ze niet verplicht zijn.

WAT VALT ONDER HET STAGEBEDRIJF?

Beroepsgerichte stages maken onderdeel uit van de opleiding. SBB erkent het leerbedrijf en kijkt daarbij of het stagebedrijf aan alle eisen voldoet om de student in de praktijk goed te kunnen begeleiden tijdens zijn/haar stage. Het stagebedrijf zorgt ervoor dat wat de student nodig heeft om de stage te volgen (inclusief gereedschappen) - aanwezig is. Branche- en beroepsvereisten bieden hier een kader. Dit noemen we basisuitrusting leerbedrijf. De student moet respectvol en zuinig omgaan met de basisuitrusting leerbedrijf.

Indien zich hier problemen voordoen dan is het aan de school om deze problemen in overleg met de student en het stagebedrijf op te lossen.

GOED OM TE WETEN

Vraag je je af of de kosten terecht zijn? Je kunt een bezwaar of klacht indienen. Twijfel je of het klopt wat de school van je vraagt aan kosten? Vind je de kosten onredelijk? Je kan een bezwaar of klacht indienen bij de klachtcommissie op jouw school.

Alle landelijke regels staan in het Servicedocument Schoolkosten.

Dit is het officiële document waar de afspraken in staan die zijn gemaakt door JOB MBO, de MBO Raad en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Zie link >> [verzamelbrief toezeggingen mbo | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Deze afspraken geven het landelijke kader waarbinnen de school haar eigen beleid rond schoolkosten opstelt. De school kan de gemaakte afspraken nader invullen of aanvullen, maar moet zich wel houden aan de landelijk gemaakte afspraken, die gelden bij alle scholen. Schrijf je een klacht of bezwaarbrieven? Kijk dan welke regels uit het Servicedocument jouw bezwaar ondersteunen.

Jouw school heeft ook een eigen schoolkostenbeleid.

Het landelijke kader wordt nader ingevuld in het eigen schoolkostenbeleid van de school. Het kan zijn dat jouw school net andere regels heeft dan een andere school. Voor bepaalde onderdelen kunnen er aparte afspraken zijn gemaakt. In het beleid van jouw school moet de school zich wel houden aan de landelijke regels uit het Servicedocument Schoolkosten. De studentenraad van de school beslist mee over het schoolkostenbeleid. Wanneer je vindt dat er iets anders zou moeten worden geregeld, kan je in gesprek gaan met de studentenraad.

Les- of cursusgeld via DUO.

Bij inschrijving in een bol-opleiding betaalt de student het bij wet bepaalde lesgeld. Bij inschrijving in een bbl-opleiding betaalt de student het bij wet bepaalde cursusgeld. MBO-studenten onder de 18 jaar hoeven geen les- of cursusgeld te betalen. Jaarlijks publiceert de Rijksoverheid de hoogte van het les- en cursusgeld op haar website.

De inschrijving van een student voor een opleiding mag niet afhankelijk zijn van een andere betaling van de student aan de school.

Regeling ongebruikte leermiddelen.

Voor alle onderwijsbenodigdheden geldt dat ze voldoende intensief in het onderwijs en tijdens (het voorbereiden van) de lessen worden gebruikt, anders mag de school niet van de student vragen hierover te beschikken.

Elke school heeft een regeling voor het geval de school zaken heeft voorgeschreven die de student uiteindelijk niet nodig heeft gehad voor het onderwijs. De school moet deze zaken dan aan de student vergoeden.

De school moet duidelijk communiceren over deze regeling, en hoe je daar een beroep op kunt doen. De regeling is onderdeel van het schoolkostenbeleid van de school. De studentenraad heeft een instemmingsrecht op dit beleid.

MBO studentenfonds

Sinds 1 augustus 2021 heeft elke school een studentenfonds. Dit is onder meer bedoeld voor hulp aan minderjarige studenten die de onderwijsbenodigdheden en/of de vrijwillige bijdrage niet kunnen betalen. Dit kan bijvoorbeeld met ondersteuning in geld of de mogelijkheid om spullen te lenen. De school heeft een reglement opgesteld waarin de werkwijze is opgenomen. Ook zijn daarin criteria opgenomen wanneer je aanmerking kunt komen voor hulp.

De student moet aantoonbaar over onvoldoende middelen beschikken.

